

PERSBERICHT

Kasteelmusea ontvingen 6 miljoen bezoekers, maar zijn niet voorbereid op oorlogstijd

Tachtig jaar vrijheid, maar kastelen en historische buitenplaatsen lopen risico's. Uit het jaarlijkse sKBL brancheonderzoek onder 77 museale (publiekstoegankelijke) Kastelen, historische Buitenplaatsen en Landgoederen blijkt dat 85% van de KBL tussen 1940-1945 aanzienlijke gevolgen heeft ondervonden van de oorlogsomstandigheden. Toch spelen de toen geleerde lessen en de concrete waarschuwingen van onze overheid over de actuele oorlogsdreiging bij ruim twee derde van de KBL geen rol in hun beleid; 90% houdt zelfs in calamiteitenplannen geen rekening met de gevolgen van een mogelijke oorlog in ons land.

KBL in oorlogstijd

Het is bekend dat KBL in oorlogen grote kans lopen te worden geconfisqueerd, vernield, geplunderd of zelfs verwoest. Tijdens WOII werden alleen al meer dan 400 Nederlandse kastelen en landgoederen gevorderd. In het kader van 80 jaar vrijheid deed sKBL onderzoek naar de impact van het oorlogsverleden onder museaal benutte KBL en hun aandacht voor dit thema in publiekscommunicatie en beleidsvoering. Ruim 70% informeert het publiek over het eigen oorlogsverleden en het thema vrijheid in brede zin. Dat gebeurt in de vorm van thematische rondleidingen, lezingen, kleine tentoonstellingen zoals de expositie 'Bommen op het kasteel' op Kasteel Doornenburg (Gld) of een jaarlijkse vrijheidsmaaltijd op de Fraeylemaborg (Gr). Museum (Borg) Nienoord trekt het thema dit najaar naar het heden met exposities over Afghaanse oorlogstapjten en werken van de cartoonist Hans Ohlschwanger.

KBL die ernstig hebben geleden tijdens de Tweede Wereldoorlog besteden permanent aandacht aan het eigen oorlogsverleden, zoals Kasteel Keukenhof, Kasteel Radboud en Villa Rams Woerthe. Villa Hartenstein, vanouds een historische buitenplaats en het voormalig hoofdkwartier van de Britse generaal-majoor Roy E. Urquhart, huisvest het Airbornemuseum. Daar vertelt men het verhaal over de Slag om Arnhem in 1944.

Taskforce Veilig Erfgoed

Zeventig jaar na het 'Haagse' Unesco Verdrag (1954) en de invoering van de *blue shields* ter bescherming van cultureel erfgoed tegen militaire inkwartiering en als vijandelijk doelwit bij een gewapend conflict, is in november 2024 door het ministerie van OCW samen met de erfgoedsector de Taskforce Veilig Erfgoed opgericht. Deze heeft als doel om de weerbaarheid van de erfgoedsector te vergroten. Want de oorlogsvoering is weliswaar veranderd, maar de bedreigingen voor cultureel erfgoed in oorlogsgebieden zijn onverminderd groot.

KBL ontvingen in 2024 gemiddeld 6 miljoen bezoekers

Ondanks lage bezoekersaantallen door aanhoudende regen en wateroverlast in het voorjaar, wisten in 2024 opnieuw meer mensen de publiekstoegankelijke KBL te vinden. De 47 deelnemende KBL (61%) ontvingen in 2024 bijna 3,5 miljoen geregistreerde bezoekers; een stijging van ruim 6% ten opzichte van het jaar ervoor. Gezamenlijk ontvingen KBL 6 miljoen bezoekers, waarvan ruim 2.750.000 ook in de huizen. Gratis en vrij toegankelijke (moes)tuinen en parken van veel landgoederen zijn hierbij niet meegerekend.

De grootste bezoekersgroepen bestonden uit achtereenvolgens 50-plussers, gezinnen met kinderen en groenliefhebbers. Internationale gasten wisten de Nederlandse KBL helaas nog onvoldoende te vinden: slechts 17,5% van de bezoekers was afkomstig uit het buitenland.

stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Noot voor de redactie

SKBL richt zich op het beter zichtbaar maken van het monumentale erfgoed dat samenhangt met KBL en biedt een landelijk podium voor allen die bij de instandhouding van dit erfgoed betrokken zijn. Voor meer informatie zie www.skbl.nl of neem contact op met Yvonne Molenaar (directeur SKBL) via 06 272 56 221 of René Dessing (voorzitter SKBL) via 06 228 01 668.

Fotomateriaal op aanvraag

[1. Bijlage persbericht SKBL] Tijdens de bezetting werd 'de inventaris van Paleis Noordeinde ... geroofd en per vrachtwagen afgevoerd', 1940. Nederlands Instituut voor Militaire Historie, fotoafdrukken Koninklijke Landmacht.

[2. Bijlage persbericht SKBL] De verwoeste kapel bij Kasteel Doornenburg in Gelderland.

[3. Bijlage persbericht SKBL] Tentoonstellingsaffiche 'Bommen op het kasteel' met het zwaar gebombardeerde Kasteel Doornenburg, ter gelegenheid van de viering van 80 jaar vrijheid op het Gelderse kasteel.

[4. Bijlage persbericht SKBL] Oorlogsinscriptie uit 1944 op een zolderbalk in Kasteel Keukenhof te Lisse.

[5. Bijlage persbericht SKBL] Muursporen van de Duitse bezetter op Kasteel Keukenhof te Lisse.

[6. Bijlage persbericht SKBL] Vrijheidsmaaltijd op de Fraeylemaborg te Slochteren, 5 mei 2024. Foto Jacqueline Jellema.

[7. Bijlage persbericht SKBL] Oorlogsmonument in Steenwijk bij Villa Rams Woerthe door Hildo Krop. Foto Gouwenaar.

[8. Bijlage persbericht SKBL] Een zwaar beschadigd, half verwoest kasteel Dussen in Brabant; beschoten in najaar 1944. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 1945.